

דף ז

יא. מה דין הקומץ שניתן בכלי, באופנים דלהלן?

א. ניתן לתוכו בלא דעת לקדשו.

ב. ניתן ממילא, על ידי קוף וכד'.

ג. ניתן על ידי פסולי עבודה.

ד. הוחזר לאותו כלי שממנו נקמץ.

ה. ניתן בכלי גדוש או טפוף.

ו. ניתן בכלי המונח על גבי קרקע; בכלי שמחזיקו זר או מחזיקו כהן בשמאל.

א. לדברי רבי יוחנן כלי שרת אינם מקדשים שלא מדעת. הלכך אם ניתן הקומץ בכלי שלא על דעת לקדשו – לא קדש הקומץ ולא נתקיימה עבודת הנתינה. [וכן נפקא מינה לענין פסולים שקמצו ונתנו הקומץ בכלי שלא ע"מ לקדשו, כאילו לא נתנוהו בכלי ולא נשלמה עבודתם, ועל כן יש לו תקנה (למ"ד) להחזירו ולקמץ שוב].

ויש דעות שכלי שרת מקדשים אף שלא לדעת (ע' זבחים פז. ואפשר שכן סובר רב עמרם. וכן אמר רב (להלן ז.)). ואפשר שאין מחלוקת בין ריו"ח לרב, שיש לחלק בין דבר הראוי להתקדש ובין דבר שאינו ראוי להתקדש, שלכו"ע אינו מקדש. עתוס'; קרן אורה).

ב. קומץ שניתן ממילא בכלי, וכגון שנתנו על דופני הכלי והזיו הכלי ונתגלגל הקומץ לתוכו, וכן אם נתנו קוף וכד' – לדברי הכל אין הכלי מקדש ולא נתקיימה בכך עבודת הנתינה בכלי.

ג. פסולי עבודה שנתנו את הקומץ בכלי – קדש ליפסול. שקבעו הכלי בקדושה לענין פסול. לענין הקרבתו על המזבח והורדתו מעליו אם עלה, נחלקו הדעות. ע' זבחים פז.

ד. הוחזר הקומץ לאותו כלי שממנו נקמץ – מבואר מהסוגיא שדינו כניתן בכלי-שרת אחר. השיריים אינם מהוים חציצה בין הקומץ לכלי, כי מין במינו אינו חוצץ (תוס'. וע' זבחים קי מה' רב ושמאל).

ה. אם לא ניתן הקומץ לתוך אוירו של הכלי – לא נתקדש. ולכן אם ניתן על הגודש, ואח"כ הנידו את הכלי וירד לתוכו, הרי נפל מאליו ולא קידש, כנ"ל.

ו. אבימי ורב נחמנו נקטו שאין מקדשים הקומץ בכלי שעל גבי קרקע אלא צריך שכהן יגביהו בימינו. וכן נקט רבא במסקנתו.

רבי ירמיה אמר להוכיח מדברי האמוראים שלא העמידו באופן זה, שנוקטים שמקדשים קומץ בכלי שע"ג קרקע. והחולקים יסברו שאכן היה אפשר להעמיד גם באופן זה. עפ"י שפת אמת).

יב. א. כמה כהנים נצרכים לעבודת הקמיצה עם נתינת הקומץ בכלי? כמה כהנים נצרכים לסילוק וסידור לחם הפנים?

ב. מהו לקמץ מכלי שעל גבי קרקע?

ג. מהו לקמץ מהגודש שעל הכלי?

ד. קומץ שחילקוהו ונתנוהו בשני כלים, מהו?

ה. האם ניתן לקדש מנחה בכלי קודש המונח על גבי קרקע?

קמט

א-ב. אבימי ורב נחמן נקטו שאין לקמוץ מכלי שעל גבי קרקע, אלא צריך שכהן יגביה הכלי בימינו כשאר עבודות. הלכך צריך שלשה כהנים למעשה הקומץ; שני כהנים להגבהת שני כלים בימינם, וכהן נוסף לקמוץ בימינו.

והוא הדין בשנים, באופן שהכהן המגביה את הכלי בשעת הקמיצה, מניחו וחוזר ומגביה את הכלי השני (תו"ח). ובטהרת הקדש צדד שצריך דוקא שלשה, כי כלי הקבלה צריך להיות מזומן מיד בעת הקמיצה ביד כהן.

ורב ששת ורבא הסיקו שאפשר לקמוץ מכלי שעל גבי קרקע. ולפי זה די בכהן אחד הקומץ מכלי זה ונותן בכלי אחר. ולכך בלחם הפנים די בארבעה כהנים נכנסים, לשני סדרי הלחם ולשני הבויכים. ועוד ארבעה כהנים שמקדימים לפניהם, ליטול שני סדרים ושני בויכים שעל השולחן.

ג. מבואר בגמרא שאין לקמוץ מגודש הכלי אלא מתוכו (שכל דבר הטעון כלי אין חשוב 'כלי' אלא תוכו. רש"י). וממדה טפופה (= מלאה) שאינה גרושה – רשאי.

ד. קומץ שחילקוהו בשני כלים – רב נחמן אמר שלא נתקדש, כדין קבלת הדם. וכן חזר רבא ועמד בשיטתו. הרמב"ם כתב שמועיל לצרף שני החצאים לקדשו.

ה. אמר רבא: מקדשים מנחה בכלי שעל גבי קרקע, שכן מצינו בסידור בויכין שמסדרים אותם על השולחן כשהוא מונח על הקרקע.

בדיני טבילת האצבע בדם והואותיו – ע' בובחים מ צג.

דף ח

יג. א. מנחת חביתין, האם היא באה ומתקדשת בכלי כשהיא בשלמותה, או כשרה אף לחצאין כשם שקרבה לחצאין?

ב. הפריש חצי עשרון למנחה והניחו בכלי שרת, ודעתו להוסיף – האם נתקדש בכלי?

ג. האם מרכיבי המנחה השונים, יכולים להתקדש בכלי כל אחד בפני עצמו, או שמא אין כלי מקדש אלא כשהמנחה על כל מרכיביה נמצאת בתוכו?

א. הכהן מביא את מנחת החביתין מביתו (כלומר מקדישה קדושת דמים. עתוס' נ: חזו"א כא,ה) כשהיא שלמה – כמידת עשרון (מנחה תמיד. מחציתה...).

הביאה לחצאין ואחר כך צרף הכל בכלי שרת – כשר (זבה תודה). ומשמע בגמרא שדין זה מעכב, משום שנאמר בה 'חוקה'. הלכך אם אין לו עשרון, אינו מביא כלום (מנחת חינוך קלו מ'דרך מצוותיך').

לדברי רבי יוחנן (ורב), אף קידושה בכלי אינו נעשה לחצאין (כן דרש מקרא מהכתוב הנזכר). ולרבי אלעזר – קדושה לחצאין.

א. הלכה כר"ח שאינה מתקדשת לחצאין (רמב"ם מעשה הקרבנות יג,ב).

ב. כתבו התוס' (בד"ה ולרבי חנינא) שאף לרבי אלעזר מצווה לקדשה כשהיא שלמה. ומפשט דברי

רש"י (בד"ה אלא להביא) משמע שאין צריך.